

Αρείου Πάγου 1511/2008 (ΣΤ, ΠΟΙΝΙΚΕΣ)

Πηγή:

http://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis_DISPLAY.asp?cd=NhVCNscDX70xvVTI2ntwZHPjJw0eJp&apof=1511_2008

Θέμα

Αιτιολογίας επάρκεια, Νόμου εφαρμογή και ερμηνεία, Ανθρωποκτονία από αμέλεια, Σωματική βλάβη από αμέλεια.

Περίληψη:

Ανθρωποκτονία από αμέλεια και σωματική βλάβη από αμέλεια δια παραλείψεως. Εργατικό ατύχημα. Στοιχεία εγκλημάτων. Ευθύνη εργολάβου (και μηχανικού). Ιδιαίτερες νομικές υποχρεώσεις για την λήψη μέτρων κατά ασφαλείας για την πρόληψη ατυχημάτων από άμεση ή έμμεση επαφή ή προσέγγιση σε δίκτυα ή λοιπά στοιχεία ηλεκτρικών εγκαταστάσεων υπό τάση κατά τα άρθρα 78 εδάφ. α', β', γ', δ' και 79 του Π.Δ. 1073/12/16-9-1981. Λόγοι αναίρεσης για έλλειψη αιτιολογίας, εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου. Απορρίπτει αναίρεση.

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Κωνσταντίνο Κούκλη, Προεδρεύοντα Αρεοπαγίτη (κωλυομένου του Αντιπροέδρου, Γεωργίου Σαραντινού), ο οποίος ορίσθηκε με την 57/1.4.2008 Πράξη του Προέδρου του Αρείου Πάγου, Βασίλειο Λυκούδη - Εισηγητή, Ανδρέα Τσόλια, Ιωάννη Παπουτσή και Νικόλαο Ζαΐρη, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 13 Μαΐου 2008, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Δημητρίου - Πριάμου Λεκκού (γιατί κωλύεται ο Εισαγγελέας) και της Γραμματέως Πελαγίας Λόζιου, για να δικάσει την αίτηση του αναιρεσειόντος - κατηγορουμένου Χ1, που εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Γεώργιο Γιαννακόπουλο, περί αναίρεσεως της 1117/2007 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Κρήτης. Με πολιτικώς ενάγουσα την Ψ1, που εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Γεώργιο Περράκη.

Το Τριμελές Εφετείο Κρήτης, με την ως άνω απόφασή του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτή, και ο αναιρεσειών - κατηγορούμενος ζητεί την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στην από 24 Δεκεμβρίου 2007 αίτησή του αναίρεσεως, η οποία καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 41/2008.

Αφού άκουσε Τους πληρεξουσίου δικηγόρους των διαδίκων, που ζήτησαν όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και τον Αντεισαγγελέα, που πρότεινε να απορριφθεί η προκείμενη αίτηση αναίρεσης.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

I. Κατά το άρθρο 302 παρ. 1 του Π.Κ., όποιος επιφέρει από αμέλεια το θάνατο άλλου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών, ενώ κατά το άρθρο 314 παρ.1 εδάφ. α' του Π.Κ., "όποιος από αμέλεια προκαλεί σωματική κάκωση ή βλάβη της υγείας άλλου τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών ετών". Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών με εκείνη του άρθρου 28 του Π.Κ., κατά την οποία από αμέλεια πράττει όποιος, από έλλειψη της προσοχής, την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλλει, είτε δεν πρόβλεψε το αξιόποιο αποτέλεσμα, που προκάλεσε η πράξη του, είτε το πρόβλεψε ως δυνατό, πίστεψε όμως ότι δεν θα επερχόταν, προκύπτει ότι, για τη θεμελίωση των αδικημάτων της ανθρωποκτονίας από αμέλεια και της σωματικής βλάβης από αμέλεια, απαιτείται να διαπιστωθεί, αφενός, ότι ο δράστης δεν κατέβαλε την απαιτούμενη, κατά αντικειμενική κρίση προσοχή, την οποία οφείλει να καταβάλει κάθε μετρίως συνετός και ευσυνείδητος άνθρωπος, κάτω από τις ίδιες πραγματικές καταστάσεις, με βάση τους νομικούς κανόνες, τις συνήθειες που επικρατούν στις συναλλαγές, την κοινή πείρα, τη λογική και τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων και αφετέρου, ότι είχε τη δυνατότητα να προβλέψει και αποφύγει το αξιόποιο αποτέλεσμα, της ανθρωποκτονίας και της σωματικής βλάβης, αντίστοιχα, το οποίο πρέπει να τελεί σε αντικειμενικό αιτιώδη σύνδεσμο με την πράξη ή την παράλειψη. Η παράλειψη ως έννοια, ενυπάρχει σε κάθε είδος αμέλειας, εφόσον το ένα σκέλος της ευθύνης συνίσταται, στην μη καταβολή της προσοχής, δηλαδή σε παράλειψη. Όταν όμως η αμέλεια δεν συνίσταται σε ορισμένη παράλειψη, αλλά σε σύνολο συμπεριφοράς που προηγήθηκε του αποτελέσματος, τότε για τη θεμελίωση της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, ή της σωματικής βλάβης, κατά περίπτωση, ως εγκλημάτων που τελούνται με παράλειψη, απαιτείται η συνδρομή και των όρων του άρθρου 15 του Π.Κ. Από την τελευταία διάταξη συνάγεται ότι αναγκαία προϋπόθεση της εφαρμογής της, είναι η ύπαρξη ιδιαίτερης (δηλαδή ειδικής και όχι γενικής) υποχρέωσης του υπαιτίου προς ενέργεια, που τείνει στην παρεμπόδιση του αποτελέσματος, για την επέλευση του οποίου ο νόμος απειλεί ορισμένη ποινή. Η υποχρέωση αυτή μπορεί να πηγάζει από ρητή διάταξη νόμου ή από σύμπλεγμα νομικών καθηκόντων, που συνδέονται με ορισμένη έννομη σχέση του υπόχρεου ή από σύμβαση ή από ορισμένη συμπεριφορά του υπαιτίου, από την οποία δημιουργήθηκε ο κίνδυνος επέλευσης του εγκληματικού αποτελέσματος. Σ' αυτή την περίπτωση, πρέπει στην αιτιολογία να αναφέρεται και η συνδρομή αυτής της υποχρέωσης και να προσδιορίζεται ο επιτακτικός κανόνας δικαίου, από τον οποίο πηγάζει. Περαιτέρω, με τις διατάξεις των άρθρων 78 εδάφ. α', β', γ', δ' και 79 του Π.Δ. 1073/12/16-9-1981 "Περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών σε εργοτάξια οικοδομών και κάθε φύσεως έργων αρμοδιότητος πολιτικού μηχανικού", καθορίζονται λεπτομερώς τα μέτρα ασφαλείας για την πρόληψη ατυχημάτων από άμεση ή έμμεση επαφή ή προσέγγιση σε δίκτυα ή λοιπά στοιχεία ηλεκτρικών εγκαταστάσεων υπό τάση. Ειδικότερα, κατά τις ως άνω διατάξεις πρέπει να λαμβάνονται από τους εκτελούντες το

έργο και τον επιβλέποντα τούτο μηχανικό όλα τα επιβαλλόμενα μέτρα ώστε να αποκλείεται η προσέγγιση εργαζόμενων σε ηλεκτροφόρους αγωγούς ή στοιχεία, ασχέτως τάσης τους. Οι μεταφορές, χειρονακτικές ή μη, σιδηροπλισμού, σωλήνων, κιγκλιδωμάτων κ.ά. και οι εγκαταστάσεις μηχανημάτων, τροχιών αναβατήρων, πυραύλων κ.ά. ως και οι προσεγγίσεις αντλιών σκυροδέματος πραγματοποιούνται μακριά από ηλεκτροφόρους αγωγούς ασχέτως τάσης. Σε περιοχές που υπάρχουν εναέρια ηλεκτρικά δίκτυα ή εγκαταστάσεις, εφόσον εργάζονται ή κινούνται υψηλά οχήματα-μηχανήματα, γερανοί, εκσκαφείς κλπ. λαμβάνονται πέραν των ως άνω και μετά από έγγραφη έγκριση της ΔΕΗ, πρόσθετα ειδικά μέτρα ασφαλείας. Αντιπροσωπευτικά των σχετικών μέτρων αναφέρονται, η καταβίβαση του ιστού (μπούμας), η κατασκευή ξύλινων προστατευτικών πλαισίων σε σημεία συνήθων διελεύσεων κάτωθεν γραμμών κ.ά. Οποιαδήποτε απαιτούμενη επέμβαση στα δίκτυα της ΔΕΗ όπως ανύψωση, διακοπή ρεύματος κλπ.) πραγματοποιείται μόνο από αυτή, μετά από έγγραφη αίτηση του ενδιαφερομένου. Αν πλησίον εργοταξίου διέρχονται αγωγοί ηλεκτρικού ρεύματος, ειδοποιείται εγγράφως από τον εκτελούντα το έργο, πριν την έναρξη των εργασιών, η αρμόδια υπηρεσία της ΔΕΗ. Τα μέτρα ασφαλείας τα οποία πρέπει να ληφθούν, εξετάζονται από κοινού από τη ΔΕΗ, τον εκτελούντα το έργο και τον επιβλέποντα τούτο Μηχανικό. Μετά δε την έγγραφη έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας της ΔΕΗ λαμβάνονται όλα τα κατά περίπτωση ενδεικνυόμενα περαιτέρω προστατευτικά μέτρα και ιδίως κατασκευή προστατευτικών σανιδωμάτων. Εξάλλου, η καταδικαστική απόφαση έχει την απαιτούμενη από τις διατάξεις των άρθρων 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει λόγο αναίρεσής της από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του ίδιου κώδικα, όταν αναφέρονται σ' αυτή με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την ακροαματική διαδικασία, στα οποία στηρίχθηκε η κρίση του δικαστηρίου για τη συνδρομή των αντικειμενικών και υποκειμενικών στοιχείων του εγκλήματος, οι αποδείξεις που τα θεμελιώνουν και οι σκέψεις υπαγωγής των περιστατικών αυτών στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε. Για την ύπαρξη τέτοιας αιτιολογίας είναι παραδεκτή η αλληλοσυμπλήρωση του αιτιολογικού με το διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασης και αρκεί να αναφέρονται τα αποδεικτικά μέσα γενικώς, κατά το είδος τους, χωρίς να εκτίθεται τι προέκυψε χωριστά από καθένα αυτά. Δεν αποτελούν λόγο αναιρέσεως η εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων και ειδικότερα η εσφαλμένη εκτίμηση των εγγράφων, η εσφαλμένη αξιολόγηση των καταθέσεων των μαρτύρων, η παράλειψη αναφοράς και αξιολόγησης κάθε αποδεικτικού στοιχείου χωριστά και η παράλειψη της αξιολογικής συσχέτισεως μεταξύ των αποδεικτικών στοιχείων, καθόσον στις περιπτώσεις αυτές πλήττεται η αναιρετικά ανέλεγκτη κρίση του δικαστηρίου της ουσίας. Τέλος, κατά το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Ε' του ΚΠΔ λόγο αναίρεσης αποτελεί η εσφαλμένη ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης, όταν ο δικαστής αποδίδει σ' αυτή διαφορετική έννοια από εκείνη που πραγματικά έχει, ενώ εσφαλμένη εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διάταξης, που ιδρύει επίσης λόγο αναίρεσης, υπάρχει όταν ο

δικαστής δεν υπήγαγε σωστά τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία δέχτηκε, στη διάταξη που εφαρμόστηκε. Περίπτωση δε εσφαλμένης εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης υπάρχει και όταν η παραβίαση γίνεται εκ πλαγίου, γιατί στο πόρισμα της αποφάσεως που περιλαμβάνεται στο συνδυασμό του αιτιολογικού με το διατακτικό και ανάγεται στα στοιχεία και την ταυτότητα του εγκλήματος, έχουν εμφιλοχωρήσει ασάφειες, αντιφάσεις ή λογικά κενά, με αποτέλεσμα να μη καθίσταται εφικτός ο έλεγχος από τον Άρειο Πάγο για την ορθή ή όχι εφαρμογή του νόμου, οπότε η απόφαση στερείται νόμιμης βάσης.

II. Στην προκειμένη περίπτωση, το Τριμελές Εφετείο Κρήτης, που δίκασε την εφέση του αναιρεσιόντος - κατηγορουμένου (καθώς και των συγκατηγορουμένων του Χ2 και Χ3), δέχθηκε με την προσβαλλόμενη 1117/07 απόφασή του τα εξής: "...Κατά μεν το άρθρο 78 του π.δ. 1073/1981, "περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν εργασιών εις εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας πολιτικού μηχανικού", κατά το οποίο, "Δια την πρόληψιν ατυχημάτων, από άμεσον ή έμεσον επαφήν ή προσέγγισιν προς δίκτυα ή λοιπά στοιχεία ηλεκτρικών εγκαταστάσεων υπό τάσιν, πρέπει ειδικότερον: α) Να λαμβάνονται όλα τα επιβαλλόμενα μέτρα ώστε να αποκλείεται η προσέγγισις εργαζομένων εις ηλεκτροφόρους αγωγούς ή στοιχεία, ασχέτως τάσεως των, β) αι μεταφοραί, χειρωνακτικοί ή μη, σιδηροπλισμού σωλήνων, κιγκλιδωμάτων κ.α. και αι εγκαταστάσεις μηχανημάτων, τροχιών αναβατορίων, πυραύλων κ.α. ως και αι προσεγγίσεις αντλιών σκυροδέματος, να πραγματοποιούνται μακράν από ηλεκτροφόρους αγωγούς ασχέτως τάσεως, γ) εις περιοχάς όπου υπάρχουν εναέρια ηλεκτρικά δίκτυα ή εγκαταστάσεις εφ' όσον εργάζονται ή κινούνται υψηλά οχήματα, μηχανήματα, γερανοί, εκσκαφείς κ.λ.π. να λαμβάνωνται πέραν των εις την προηγουμένην παράγραφαν και μετά έγγραφον έγκρισιν της ΔΕΗ πρόσθετα ειδικά μέτρα ασφαλείας. Αντιπροσωπευτικά των σχετικών μέτρων αναφέρονται η καταβίβασις του ιστού (μπούμας), η κατασκευή ειδικών ξύλινων πλαισίων- περιθωρίων ασφαλείας εις σημεία συνήθων διελεύσεων κάτωθεν γραμμών κ.α... Κατά δε στο άρθρο 79 του αυτού ως άνω π.δ. ορίζεται μεταξύ των άλλων ότι, "τα μέτρα ασφαλείας τα οποία πρέπει να ληφθούν, εξετάζονται από κοινού υπό της ΔΕΗ, του εκτελούντος το έργον και του επιβλέποντος τούτου μηχανικού. Κατόπιν δε της εγγράφου εγκρίσεως της αρμοδίας υπηρεσίας της ΔΕΗ λαμβάνονται όλα τα κατά περίπτωσιν ενδεικνυόμενα περαιτέρω προστατευτικά μέτρα και ιδίως κατασκευή προστατευτικών σανιδωμάτων". Στην προκειμένη περίπτωση, δυνάμει του από ..... "ιδιωτικού συμφωνητικού εργολαβίας", που καταρτίστηκε μεταξύ του πρώτου κατηγορουμένου (Χ2) με την ιδιότητα του κυρίου του έργου και του δεύτερου κατηγορουμένου (αναιρεσιόντος), ως εργολάβου αυτού (έργου) (εκπροσώπου της εταιρείας με την επωνυμία "Κρομμυδάκης Ευτυχής Α.Ε.", ο τελευταίος α) ανέλαβε την υποχρέωση να εκτελέσει με δικά του υλικά και προσωπικό όλες τις αναγκαίες οικοδομικές εργασίες (μεταξύ των οποίων και εκείνες του οπλισμένου και άοπλου σκυροδέματος) για την ανέγερση και κατασκευή οικοδομής σε οικόπεδο του πρώτου, προκειμένου να ανεγερθεί ξενοδοχείο-ενοικιαζόμενα δωμάτια, β)

δεσμεύτηκε ρητά ότι θα λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας για την αποφυγή ατυχήματος στο προσωπικό ή τρίτους και γ) συμφωνήθηκε ότι αναλαμβάνει την πλήρως αστική και ποινική ευθύνη. Έτσι ο πρώτος κατηγορούμενος ανέθεσε αποκλειστικά την εκτέλεση του έργου στο δεύτερο κατηγορούμενο, χωρίς να διαφυλάξει για τον εαυτό του τη διεύθυνση και επίβλεψη της εκτελέσεως του παραπάνω έργου με δεσμευτικές για την εργολήπτρια εταιρεία εντολές και οδηγίες. Εξάλλου ο τρίτος κατηγορούμενος είχε αναλάβει ως μηχανικός τη μελέτη και στη συνέχεια θα αναλάμβανε και την επίβλεψη του έργου. Περαιτέρω, στις 13-10-2000, ενώ είχαν ήδη αρχίσει οι εργασίες ανέγερσης της οικοδομής, μολονότι δεν είχε ακόμη εκδοθεί η οικεία οικοδομική άδεια, η οποία εκδόθηκε στις 7-11-2000 (είχε μόνον τοιχοκολληθεί ο αριθμός πρωτοκόλλου κατάθεσης των δικαιολογητικών για τη λήψη της) εστάλησαν, με εντολή του β' κατηγορουμένου, στο χώρο αυτής (οικοδομής), αφενός μεν δύο μπετονιέρες με μπετόν υπ' αριθμ. κυκλοφορίας .....η πρώτη, με οδηγό το Γ1 και υπ' αριθμ. κυκλοφορίας .... η δεύτερη, με οδηγό τον Ψ και αφετέρου, η υπ' αριθμ. κυκλοφορίας ..... αντλία σκυροδέρματος (πρέσα), με οδηγό και χειριστή τον Χ4 (τέταρτο κατηγορούμενο, ως προς τον οποίο η δίκη χωρίστηκε, ως άνω). Όμως ο τελευταίος (ο οποίος στερείτο άδειας ικανότητας χειριστή), δεν τοποθέτησε, ως έπρεπε, την αντλία του μακριά από τους ηλεκτροφόρους αγωγούς της ΔΕΗ (15.000 volts), αλλά αντίθετα, κάτω από αυτούς. Στη συνέχεια, και επειδή πρόκειτο να ρίψει μπετόν καθαριότητας (γκρομπετόν) στη στάθμη εκσκαφής της θεμελίωσης, που βρισκετο 7 μέτρα κάτω από την επιφάνεια της γης, άρχισε να τροφοδοτεί την παραπάνω πρώτη μπετονιέρα (με οδηγό το Γ1), ενώ πίσω από αυτή περίμενε στη σειρά της για τροφοδότηση η δεύτερη μπετονιέρα (με οδηγό τον Ψ). Τότε ο παραπάνω χειριστής της πρέσας, προκειμένου να προσεγγίσει το βόρειο τμήμα του οικοπέδου, ύψωσε, από λανθασμένο και αδέξιο χειρισμό του, το σπαστό ιστό της αντλίας του, με αποτέλεσμα αυτή να έρθει σε επαφή με τους εναέριους ηλεκτροφόρους αγωγούς της ΔΕΗ, που διέτρεχαν τον εναέριο χώρο του οικοπέδου, σε απόσταση 6,9 μέτρα από τον άξονα περιστροφής, με περαιτέρω αποτέλεσμα να δημιουργηθεί βραχυκύκλωμα, όπου διέφυγε ρεύμα διαρροής προς τη γη, διερχόμενο την αντλία στη μπετονιέρα λόγω της μεταλλικής μεταξύ της επαφής και στη συνέχεια στο σώμα του παραπάνω οδηγού της δεύτερης μπετονιέρας (Ψ), ο οποίος ακουμπούσε στο πίσω πτερό της παραπάνω μπετονιέρας, προκαλώντας του ηλεκτροπληξία, εκ της οποίας, ως μόνης ενεργής αιτίας, επήλθε ο θάνατός του. Παράλληλα δε το ηλεκτρικό ρεύμα διαπέρασε, αφενός μεν τον οδηγό της πρώτης μπετονιέρας (Γ1) ,που στεκόταν δίπλα της όρθιος και αφετέρου, τον Δ1, εργάτη που κρατούσε τη μάνικα της αντλίας, προκαλώντας σ' αυτούς ηλεκτροπληξία και έτσι ελαφρά σωματική βλάβη της υγείας τους. Κατόπιν των παραπάνω: Α) Όσον αφορά την πράξη της ανθρωποκτονίας από αμέλεια και της πρόκλησης ελαφράς σωματικής βλάβης πρέπει: 1) Οι πρώτος και τρίτος (Χ2 και Χ3), ως κύριος του έργου και ως επιβλέπων μηχανικός καθένας απ' αυτούς, αντίστοιχα, να κηρυχθούν αθώοι για τις παραπάνω πράξεις για τις οποίες κατηγορούνται (ανθρωποκτονία από αμέλεια και σωματικές βλάβες) κατά πλειοψηφία ο πρώτος και ομοφώνως ο δεύτερος..... Και 2) ο β'

κατηγορούμενος να κηρυχθεί ένοχος για τις παραπάνω πράξεις για τις οποίες κατηγορείται, δεδομένου ότι, όντας αποκλειστικός υπαίτιος, δεν έπρεπε να είχαν αρχίσει καν οι οικοδομικές εργασίες λόγω της έλλειψης της οικείας άδειας, ως άνω, και δη οι συγκεκριμένες εργασίες (ρίψης σκυροδέματος), καθόσον γνώριζε ότι μολονότι είχε γίνει η σχετική αίτηση για απομάκρυνση των εναέριων αγωγών μέσης τάσης της ΔΕΗ δεν είχαν, ως έπρεπε, ακόμη απομακρυνθεί. Αλλά, και σε κάθε περίπτωση, όντας υπόχρεος λόγω του επαγγέλματος του, να καταβάλει ιδιαίτερη επιμέλεια και προσοχή, έχοντας μάλιστα ιδιαίτερη και γι' αυτό νομική υποχρέωση (κατ' άρθρο 15ΠΚ),δεν έλαβε κανένα από τα μέτρα, τα οποία αναφέρονται στις παραπάνω διατάξεις του ΠΔ1073/1981. Ακόμη αυτός δεν συνέστησε την προσοχή στον παραπάνω χειριστή της αντλίας έγχυσης έτοιμου σκυροδέματος να απομακρύνει το όχημα του από τους ηλεκτροφόρους αυτούς αγωγούς, ενόψει και του ούτως ή άλλως επικινδύνου της χρήσης της αντλίας, την οποία μάλιστα χειρίζετο άτομο, το οποίο δεν είχε την αναγκαία εμπειρία, δεδομένου ότι στερείτο και νόμιμης άδειας χειρισμού του εν λόγω μηχανήματος. Έτσι από αμέλεια του, δηλ. από έλλειψη της προσοχής, την οποία όφειλε και μπορούσε να καταβάλει, δεν προέβλεψε το αξιόποιο αποτέλεσμα που μπορούσε να προκαλέσει η πράξη του και που προκάλεσε πράγματι το θάνατο του Ψ και έγινε υπαίτιος σωματικής βλάβης και δη ελαφράς των Γ1 και Δ1. Όμως πρέπει να αναγνωρισθεί στον κατηγορούμενο το ελαφρυντικό του προτέρου εντίμου βίου, καθόσον αυτός έζησε προηγούμενα και μέχρι το χρόνο τέλεσης των αξιόποινων παραπάνω πράξεων του έντιμο ατομικό, οικογενειακό, επαγγελματικό και καθόλα κοινωνικό βίο (84§2α ΠΚ), γεγονός που δεν αναιρείται από την ύπαρξη στο ποινικό του μητρώο τριών καταδικαστικών αποφάσεων με ποινές φυλάκισης 30 ημερών οι δύο και δύο μηνών η τρίτη, απορριπτόμενου του αιτήματος για αναγνώριση ελαφρυντικού της περίπτωσης δ της παραγρ. 2 του άρθρου 84 ΠΚ, καθόσον δεν συντρέχουν οι ουσιαστικές προϋποθέσεις εφαρμογής της παραπάνω διάταξης.....".

Με τις σκέψεις αυτές ο κατηγορούμενος και ήδη αναιρεσείων κρίθηκε ένοχος για ανθρωποκτονία από αμέλεια και ειδικότερα του ότι: "Στην ..... Χανίων στις 13-10-2000, σε οικοδομή που ανεγειρόταν εκεί, ο πρώτος ως ιδιοκτήτης νεοαναγειρόμενης οικοδομής, ο δεύτερος ως εργολάβος, ο τρίτος ως αρχιτέκτονας - μηχανικός ο οποίος είχε αναλάβει την ευθύνη της επίβλεψης και μελέτης του έργου και ο Χ4 ως χειριστής μηχανήματος εγχύσεως έτοιμου σκυροδέματος από αμέλεια τους, δηλ. από έλλειψη της προσοχής την οποία όφειλαν κατά τις περιστάσεις και μπορούσαν να καταβάλλουν δεν πρόβλεψαν το αξιόποιο αποτέλεσμα που προκάλεσε η πράξη τους και προκάλεσαν το θάνατο του Ψ και έγιναν υπαίτιοι πρόκλησης σωματικής βλάβης του Γ1 και του Δ1, οι οποίοι εργαζόταν στην ανωτέρω οικοδομή και ειδικότερα ενώ πάνω απ' αυτή διέρχονταν εναέριοι αγωγοί της ΔΕΗ και ο πρώτος ως ιδιοκτήτης της οικοδομής είχε κάνει αίτηση απομάκρυνσής τους και είχε υποβάλλει την από 26/9/00 υπεύθυνη δήλωση στη ΔΕΗ για τη μη έναρξη των εργασιών προτού απομακρυνθούν, στη συνέχεια έδωσε εντολή στο δεύτερο, ο οποίος ήταν εργολάβος

της οικοδομής και άρχισαν τις οικοδομικές εργασίες σκυροδέτησης χωρίς να περιμένει να απομακρύνει η ΔΕΗ τους ηλεκτροφόρους αγωγούς, οι δεύτερος και τρίτος δεν έλαβαν τα επιβαλλόμενα μέτρα ασφαλείας από κινδύνους που προέρχονται από εναέριους αγωγούς της ΔΕΗ ώστε να αποκλείεται η προσέγγιση εργαζομένων σ' αυτούς και συγκεκριμένα παρόλο που πάνω από την ανωτέρω οικοδομή- διέρχονταν καλώδια της ΔΕΗ, δεν διέκοψαν αμέσως τις εργασίες σ' αυτή μέχρις ότου να γίνει παραλλαγή του δικτύου της ή απομάκρυνση των αγωγών, δεν είχαν συντονιστή για θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκτέλεση των εργασιών, ούτε και μελέτη σχεδίου ασφαλείας και υγείας και δεν συνέστησαν την προσοχή στο χειριστή της αντλίας εγχύσεως ετοιμού σκυροδέματος να απομακρυνθεί το μηχάνημα από τους υπάρχοντες ηλεκτροφόρους αγωγούς που διέρχονταν από την οικοδομή ώστε να αποκλειστεί είτε η τυχαία επαφή του σωλήνα με τους αγωγούς, είτε εξ επαγωγής διαπήδηση της ηλεκτρικής ενέργειας από τους αγωγούς ούτε είχαν λάβει ειδικά προστατευτικά μέτρα ασφαλείας από το σημείο διέλευσης των γραμμών του ηλεκτρικού ρεύματος που περνούσαν πάνω από την οικοδομή ώστε να αποκλείεται οποιαδήποτε προσέγγιση και επαφή οποιουδήποτε στοιχείου από τις εργασίες κατασκευής της οικοδομής με αυτές. Γι' αυτό και όταν ο Χ4, χειριστής μηχανήματος έγχυσης έτοιμου σκυροδέματος, δεν τοποθέτησε την υπ' αριθμόν ..... αντλία σκυροδέματος (πρέσα) σε ικανή απόσταση από τους ηλεκτροφόρους αγωγούς της ΔΕΗ μέσης τάσεως 15.000 volt αλλά κάτω από αυτούς, ρίχνοντας μπετόν καθαριότητας (γκρο μπετόν) στην στάθμη εκσαφής της θεμελίωσης η οποία βρισκόταν επτά (7) μέτρα κάτω από τη στάθμη του οικοπέδου, ενώ πίσω του τροφοδοτούσε την πρέσα με σκυρόδεμα η υπ' αριθμ. .... μπετονιέρα (βαρέλα) με οδηγό το Γ1 και πιο δίπλα περίμενε την σειρά της για τροφοδότηση της πρέσας δεύτερη μπετονιέρα η υπ' αριθμόν ..... με οδηγό τον Ψ, είχε ως αποτέλεσμα ενώ άπλωνε το σπαστό βραχίονα (μπαστούνια) κάτω από το δίκτυο προκειμένου να προσεγγίσει το βόρειο τμήμα του οικοπέδου από άστοχο χειρισμό ήρθαν σε επαφή τα μπαστούνια της αντλίας με τους ηλεκτροφόρους αγωγούς της ΔΕΗ σε απόσταση 6,9 μέτρα από τον άξονα περιστροφής δημιουργώντας έτσι βραχυκύκλωμα όπου διέφυγε ρεύμα διαρροής προς τη γη διερχόμενο από την αντλία στη μπετονιέρα λόγω της μεταλλικής μεταξύ τους επαφής και στη συνέχεια μέσω (5) πέντε πόλων εισόδου κυκλικής διαμέτρου πέντε (5) χιλιοστών στο σώμα του Ψ, ο οποίος ακουμπούσε στο πίσω μεταλλικό φτερό της υπ' αριθ. .... μπετονιέρας και συγκεκριμένα στη βάση του αριστερού του αντίχειρα, στη βάση ραχιαίας επιφάνειας αριστερού μέσου δακτύλου, στην έξω επιφάνεια δεξιού βραχίονα, στην πλάγια επιφάνεια δεξιού ημιθωρακίου και κοιλία υπομφαλίου το οποίο, εξήλθε από το πρόσθιο ημιμόριο του πέλματος του δεξιού άκρου ποδός του προκαλώντας του έτσι ηλεκτροπληξία η οποία επέφερε το θάνατο του σύμφωνα με την από .... ιατροδικαστική έκθεση, ενώ παράλληλα από το ηλεκτρικό ρεύμα διαπέρασε το Γ1, οδηγό της υπ' αριθμ. .... μπετονιέρας ο οποίος στεκόταν δίπλα της όρθιος έχοντας το αριστερό του χέρι στον πλαστικό λεβιέ του χειριστηρίου αδειάσματος της βαρέλας της μπετονιέρας δίνοντας κίνηση σ' αυτή και συζητώντας με τον θανόντα, εκτινάσσοντας αυτόν σε απόσταση 3-4 μέτρων χωρίς όμως να

τον σκοτώσει, προκαλώντας του ηλεκτροπληξία και έτσι ελαφρά σωματική βλάβη της υγείας του, ενώ το ρεύμα διαπέρασε και τον Δ1 εργάτη, ο οποίος κρατούσε την μάνικα της αντλίας η οποία έριχνε μπετό καθαριότητας στην οικοδομή προκαλώντας και σ' αυτόν ηλεκτροπληξία και έτσι ελαφρά σωματική βλάβη της υγείας του. "Με τις παραδοχές αυτές, το Εφετείο κήρυξε ένοχο τον κατηγορούμενο αναιρεσειόντα για τις αξιόποινες πράξεις της ανθρωποκτονίας από αμέλεια (ασυνείδητη) και (δύο) σωματικών βλαβών, πράξεις οι οποίες προβλέπονται και τιμωρούνται από τις διατάξεις των άρθρων 15, 26 παρ.1, 28 ,84 παρ.2α, 302 παρ.1, 314 σε συνδυασμό με τα άρ. 72, 73, 74, 78, 79 του ΠΔ 1073/1981 και επέβαλε σε αυτόν συνολική ποινή φυλάκισης είκοσι τεσσάρων, η εκτέλεση της οποίας ανεστάλη για τρία έτη.

III. Με αυτά που δέχθηκε το Τριμελές Εφετείο, διέλαβε στη προσβαλλόμενη απόφασή του, με συνδυασμό σκεπτικού και διατακτικού, που παραδεκτως συμπληρώνουν την αιτιολογία της, την απαιτούμενη ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, αφού εκθέτει σ' αυτήν με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία αποδείχθηκαν από την ακροαματική διαδικασία και συγκροτούν την αντικειμενική υπόσταση των αξιοποιώνων πράξεων της ανθρωποκτονίας από αμέλεια και (δύο) σωματικών βλαβών από αμέλεια, για τις οποίες καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος - αναιρεσειών (άρθρα 15, 28, 302, 314 παρ.1 εδάφ. α', ΠΚ, 78 και 79 ΠΚ 1073/1981), καθώς και τους συλλογισμούς, με βάση τους οποίους έκανε την υπαγωγή τους στις πιο πάνω ουσιαστικές ποινικές διατάξεις του Π.Κ. και του Π.Δ. 1037/1981, τις οποίες ούτε ευθέως ούτε εκ πλαγίου παραβίασε. Ειδικότερα, στην προσβαλλόμενη απόφαση εξειδικεύεται η στη συγκεκριμένη περίπτωση ιδιαίτερη νομική υποχρέωση του αναιρεσειόντος που πηγάζει από τις διατάξεις των άρθρων 78 και 79 του ΠΔ 1073/1981 και η διαπιστωθείσα παράλειψη της υποχρέωσης τήρησης αυτών, αναφορικά με το επελθόν αποτέλεσμα. Επισημαίνεται, ότι η τήρηση των ως άνω διατάξεων του ΠΔ 1073/1981 ήταν στη συγκεκριμένη περίπτωση υποχρεωτική και για τον αναιρεσειόντα, η υποχρέωσή του δε αυτή υπήρχε έναντι όλων των εργαζομένων στην οικοδομή και όχι μόνο έναντι εκείνων που απασχολούντο με σχέση εξαρτημένης εργασίας ή δύναμει εργασιακής σύμβασης που είχαν συνάψει με αυτόν ως εργοδότες. Επίσης προσδιορίζεται το είδος της αμέλειας του αναιρεσειόντος και παρατίθενται όλα τα επί μέρους περιστατικά που συγκροτούν τον αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της αμελούς συμπεριφοράς αυτού και του επελθόντος αποτελέσματος του θανάτου από ηλεκτροπληξία του χειριστή της αντλίας (Ψ) και των σωματικών βλαβών των δύο λοιπών παθόντων (Γ1 και Δ1). Ο κατηγορούμενος - αναιρεσειών, είχε, κατά τις παραδοχές της αποφάσεως, τη νόμιμη υποχρέωση να λαμβάνει "όλα τα επιβαλλόμενα μέτρα ώστε να αποκλείεται η προσέγγισης εργαζομένων εις ηλεκτροφόρους αγωγούς ή στοιχεία, ασχέτως τάσεως των" και την υποχρέωσή του αυτή παραβίασε με τα πιο πάνω αποτελέσματα. Επομένως, η υποχρέωση αυτού δεν εξαντλείται στο να μη παραβιαστούν οι αποστάσεις ασφαλείας που καθορίζει η ΔΕΗ από τους ηλεκτροφόρους αγωγούς και τα όσα αυτός σχετικά υποστηρίζει, περί ελλείψεως αιτιώδους

συνδέσμου μεταξύ του επελεθόντος αποτελέσματος και της παράλειψης των αναγραφόμενων μέτρων ασφαλείας, αλυσιτελώς προβάλλονται. Επίσης αλυσιτελώς προβάλλονται και οι αιτιάσεις για την ύπαρξη ευθύνης του εργοδότη του εκπροσώπου της εταιρείας που εργαζόταν ο χειριστής της πρέσσας, αφού η τυχόν ευθύνη αυτού δεν αίρει την στηριζόμενη στις πιο πάνω διατάξεις ευθύνη του αναιρεσειόντος και τα όσα αντίθετα διαλαμβάνονται στον 1ο, 2ο και 3ο λόγο αναίρεσης είναι αβάσιμα και απορριπτέα. Εξάλλου, ο διαλαμβανόμενος στον τέταρτο λόγο αιτίαση ότι το Εφετείο παραμόρφωσε το περιεχόμενο της αναγνωσθείσης από ... υπεύθυνης δήλωσης του ιδιοκτήτη του οικοπέδου προς την ΔΕΗ και εξέλαβε αυτή ως "αίτηση για απομάκρυνση των εναέριων αγωγών μέσης τάσης της ΔΕΗ....", είναι απορριπτέα, προεχόντως, ως απαράδεκτη, αφού η τυχόν εσφαλμένη εκτίμηση και αξιολόγηση αποδεικτικού μέσου δεν συνιστά νόμιμο λόγο αναίρεσης. Ανεξαρτήτως αυτού, πρέπει να παρατηρηθεί, ότι το Δικαστήριο την κρίση του, για την υποβολή της πιο πάνω αιτήσεως, δεν συνήγαγε από έγγραφο που δεν αναγνώστηκε, αλλά από τα λοιπά αποδεικτικά στοιχεία (έγγραφα, μάρτυρες κλπ). Συνακόλουθα, οι από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' και Ε' ΚΠΔ, 1ος έως και 4ος λόγοι αναίρεσης της προσβαλλόμενης απόφαση, για έλλειψη νόμιμης αιτιολογίας και νόμιμης βάσης και εσφαλμένης εφαρμογής των πιο πάνω ουσιαστικών ποινικών διατάξεων, με τις προαναφερόμενες αιτιάσεις, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

IV. Η επιβαλλόμενη από τα άρθρα 93 παρ.3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία της δικαστικής αποφάσεως, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον από το άρθρο 510 παρ.1 στοιχ.Δ' ΚΠΔ λόγο αναίρεσεως, πρέπει να εκτείνεται και στον περί συνδρομής ορισμένης ελαφρυντικής περιστάσεως του άρθρου 84 παρ.2 του ΠΚ, αυτοτελή ισχυρισμό του κατηγορουμένου, αφού η παραδοχή του οδηγεί στην επιβολή μειωμένης ποινής, κατά το μέτρο του άρθρου 83 του ίδιου Κώδικα. Ως ελαφρυντικές περιστάσεις, κατά το άρθρο 84 παρ.2 ΠΚ θεωρούνται, μεταξύ άλλων, "το ότι ο υπαίτιος επέδειξε ειλικρινή μετάνοια και επιδίωξε να άρει ή να μειώσει τις συνέπειες της πράξης του" (περ. δ). Στην περίπτωση αυτή η μετάνοια του υπαιτίου πρέπει, όχι μόνο να είναι ειλικρινής, αλλά και να εκδηλώνεται εμπράκτως, δηλαδή να συνδυάζεται με πραγματικά περιστατικά, τα οποία μαρτυρούν ότι επιζήτησε να άρει ή να μειώσει τις συνέπειες της πράξης του, δίχως να αρκεί η απλή έκφραση θλίψης ή συγγνώμης και πρέπει τα πραγματικά αυτά περιστατικά να αναφέρονται. Εξάλλου το ουσιαστικό δικαστήριο δεν υποχρεούται να απαντήσει και δη να παραθέσει την, κατά προαναφερθέντα ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία προς απόκρουση αυτοτελών ισχυρισμών, όπως είναι και τα πιο πάνω αιτήματα για την αναγνώριση ελαφρυντικών περιστάσεων του άρθρου 84 παρ.2 ΠΚ, που προτείνονται κατ' άρθρο 170 παρ.2 και 333 παρ.2 ΚΠΔ, αν οι ισχυρισμοί αυτοί δεν είναι σαφείς και ορισμένοι και μάλιστα με την επίκληση των θεμελιούντων αυτούς πραγματικών περιστατικών. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την παραδεκτή επισκόπηση της προσβαλλόμενης απόφασης και των ενσωματωμένων σε αυτήν πρακτικών, ο αναιρεσειών, ο οποίος καταδικάστηκε για τις πράξεις

που προαναφέρθηκαν στις πιο πάνω ποινές, ζήτησε δια των συνηγόρων του "να αθωωθεί ο πελάτης τους και σε περίπτωση καταδίκης του να του αναγνωριστεί το ελαφρυντικό του άρθρου 84 παρ.2α και 84 παρ.2δ ΠΚ" Με το πιο πάνω περιεχόμενο ο για την αναγνώριση ελαφρυντικών ισχυρισμός του αναιρεσειόντος (ότι, δηλαδή επέδειξε ειλικρινή μετάνοια και επιδίωξε να άρει ή να μειώσει τις συνέπειες της πράξης του), είναι αόριστος, αφού δεν εκτίθενται καθόλου περιστατικά, από τα οποία να συνάγεται ότι αυτός μετανόησε ειλικρινώς και ότι επιζήτησε - και κατά ποίον τρόπο - να άρει ή να μειώσει τις συνέπειες των αξιόποινων πράξεων για τις οποίες καταδικάστηκε. Η γενόμενη - δια των συνηγόρων του - απλή αναφορά ότι ζήτησε συγνώμη από τους οικείους του θανόντος και εξεδήλωσε τη μεταμέλειά του, (ανεξαρτήτως του ότι αυτό δεν προκύπτει από τα πρακτικά της δίκης), δεν αρκεί για να καταστήσει ορισμένο τον περί ειλικρινούς μεταμέλεια ισχυρισμό του. Το Δικαστήριο της ουσίας, εντούτοις, αν και δεν ήταν υποχρεωμένο να απαντήσει, λόγω της αοριστίας του ισχυρισμού αυτού, απάντησε, ως εκ περισσού, και, με την προαναφερόμενη αιτιολογία του, τον απέρριψε (ενώ αναγνώρισε την ύπαρξη ελαφρυντικών του άρθρου 84 παρ.2α του ΠΚ). Επομένως, ο εκ του άρθρου 510 παρ.1 στοιχ. Δ' ΚΠΔ πέμπτος λόγος αναιρέσεως, για έλλειψη αιτιολογίας στην απορριπτική κρίση της προσβαλλομένης αποφάσεως, περί συνδρομής των πιο πάνω ελαφρυντικών περιστάσεων, πρέπει να απορριφθεί, ως αβάσιμος. Κατά τα λοιπά ο αναιρεσειών με την επίκληση του λόγου αναιρέσεως για έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας της προσβαλλομένης αποφάσεως, πλήττει την αναιρετικώς ανέλεγκτη κρίση του Δικαστηρίου ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων.

VI. Μετά από αυτά και την απόρριψη όλων των πιο πάνω λόγων αναίρεσης, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση στο σύνολό της, ως αβάσιμη, και να επιβληθούν στον αναιρεσειόντα τα δικαστικά έξοδα και η δικαστική δαπάνη της πολιτικώς ενάγουσας που παραστάθηκε (άρθρα 583 παρ.1 ΚΠΔ, 186, 176 ΚΠολΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την 16/24-12-20007 αίτηση (έκθεση) αναιρέσεως του Χ1, κατά της 1117/07 απόφασης του Τριμελούς Εφετείου (Πλημμελημάτων) Κρήτης.

Καταδικάζει τον αναιρεσειόντα στα δικαστικά έξοδα, που ανέρχονται σε διακόσια είκοσι (220) ευρώ, καθώς και στην δικαστική δαπάνη της πολιτικώς ενάγουσας, την οποία ορίζει στο ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 29 Μαΐου 2008. Και

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στις 5 Ιουνίου 2008.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ